

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Onrechtmatige daad en schadevergoeding

Kremers, L.

Citation

Kremers, L. (2018). Onrechtmatige daad en schadevergoeding. *Ars Aequi Kwartaalsignaal*, 2018(147), 8600-8601. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3245233>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3245233>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

is tot medewerking aan de vestiging van het opstalrecht (r.o. 3.5.3). In dit verband is niet van belang welke partij – Stedin, Desco of Chemours – dient te worden aangemerkt als de (huidige) eigenaar van de transformatoren (r.o. 3.5.4). Nu de transformatoren zich op grond bevinden die aan Chemours in eigendom toebehoort, heeft Chemours ten aanzien van deze grond het gebruiksrecht zoals bedoeld in artikel 5:21 BW. Om het ‘in beginsel exclusieve gebruiksrecht’ van Chemours te kunnen doorbreken, heeft Stedin dan ook belang bij de vestiging van het toegezegde opstalrecht (r.o. 3.5.4).

Eenzelfde conclusie volgt wanneer Stedin eigenaar van de transformatoren zou zijn, aldus de Hoge Raad onder verwijzing naar HR 20 september 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0727, NJ 2014/522. Zelfs indien de transformatoren (nog) in eigendom zouden toebehoren aan Desco is een vestiging van een opstalrecht mogelijk. De Hoge Raad overweegt dat artikel 5:101 BW niet uitsluit ‘dat een opstalrecht wordt gevestigd met het oog op zaken die de opstalhouder nog zal verkrijgen’. Indien de transformatoren deel uitmaken van het net van Desco zou de verkrijging ervan door Stedin immers kunnen plaatsvinden door middel van een ‘afzonderlijk’ – door Desco – te vestigen recht van opstal op het net ‘ter zake van’ de transformatoren (r.o. 3.5.4). Bovenstaande drie (motiverings)wegen leiden tot hetzelfde eindoordeel: Stedin heeft belang bij de vestiging van een opstalrecht door Chemours. De Hoge Raad verwerpt vervolgens, anders dan A-G Wuisman (ECLI:NL:PHR:2017:1205), het beroep van Chemours en veroordeelt haar in de kosten van het geding.

Literatuur

- R. Bloemink, ‘Zekerheidsrechten vanuit rechtseconomisch perspectief’, *MvV* 2018, afl. 2;
- T.S.M. Fraai & T.F.M. Wijggers, ‘Het nut en de noodzaak van het vestigen van een recht op opstal bij verhuurde roerende zaken’, *Tijdschrift voor Huurrecht Bedrijfsruimte* 2018, afl. 1;
- S. Gereigat, ‘Eigendom op bitcoins’, *Rechtskundig Weekblad* 2018, afl. 27;
- R. Gonzalez Nicolas, ‘Verduistering en diefstal in het kader van art. 3:86 lid 3 BW. Gelijke monniken, gelijke kappen?’, *WPNR* 2018, afl. 7177;
- J.J. van Hees, ‘De onzekere hypotheekhouder’, *WPNR* 2018, afl. 7180.

ONRECHTMATIGE DAAD EN SCHADEVERGOEDING

Mr. L. Kremers

Wetgeving

- Brief van minister van EZ d.d. 31 januari 2018 over schadeprotocol Groningen, *Kamerstukken II* 2017/18, 33529, 423;

- Brief van minister van EZ d.d. 9 maart 2018 over Schadefonds mijnbouwschade Groningen, *Kamerstukken II* 2017/18, 33529, 455.

Jurisprudentie

HR 26 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:108, RvdW 2018/186, AR 2018/477, NJB 2018/309, JAR 2018/53; Stuiting van verjaring aansprakelijkheid door een vertegenwoordiger door middel van de erkenning dat de benadeelde aanspraak heeft op een hogere vergoeding dan reeds is betaald

Centraal in de onderhavige zaak staat de vraag of het voldoende is om de lopende verjaring te stuiten op grond van artikel 3:318 BW, wanneer de verzekeraar rechtsgeldig namens de verzekerde de aansprakelijkheid heeft erkend, waarbij de erkenning eruit bestond dat de benadeelde aanspraak zou hebben op een hogere schadevergoeding dan reeds is betaald. Voor erkenning van aansprakelijkheid geldt dat dit in beginsel wordt gedaan door de schuldenaar. Door de Hoge Raad is eerder beslist dat ook een vertegenwoordiger de verjaring kan stuiten door erkenning (Hoge Raad, 13 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE9243, NJ 2003/212).

De feiten die aanleiding hebben gegeven tot onderhavige zaak zijn als volgt. Eiser in deze zaak, bedrijfsleider M., was in dienst bij verweerder, autobedrijf Mengelers Toyota Sittard B.V. (hierna: Mengelers). In 1998 is M. in de wasstraat van Mengelers uitgegleden en daarbij arbeidsongeschikt geraakt en is het dienstverband tussen M. en Mengelers beëindigd. Mengelers’ verzekeraar Bovemij heeft aansprakelijkheid erkend en heeft schadeafwikkelaar Cunningham ingeschakeld. Vervolgens is een deel van de schade afgewikkeld tot 2004, en voor ‘te lijden schade’ tot juli 2008 zijn voorschotten betaald. Vervolgens is de afwikkeling van de schade tot stilstand gekomen.

Op 14 november 2012 oordeelde de kantonrechter te Maastricht dat Mengelers een beroep op verjaring toekwam op grond van artikel 3:310 lid 1 BW. Volgens de kantonrechter is op 14 oktober 2002 aansprakelijkheid door Bovemij erkend, en daarmee is de lopende verjaringstermijn toentertijd gestuit en is een nieuwe termijn gaan lopen. Deze is vervolgens op 14 oktober 2007 verjaard, ondanks tussentijdse onderhandelingen. Het Hof Den Bosch oordeelde dat de erkenning van de aansprakelijkheid door Bovemij niet op 14 oktober 2002 heeft plaatsgevonden, maar op 8 november 2001. Voorts is de verjaringstermijn verstreken op 8 november 2006; de partijen waren niet meer in onderhandeling. Het hof heeft daarbij in aanmerking genomen dat Bovemij na de erkenning van de aansprakelijkheid zich slechts bezighield met de afwikkeling van de schade. Zodoende kon M. daaruit niet redelijkerwijs begrijpen dat Bovemij en schadeafwikkelaar Cunningham daarmee tevens steeds (opnieuw) aansprakelijkheid namens Mengelers erkenden, en Mengelers hoefde ook niet te verwachten dat M. dit aldus zo zou begrijpen. Het hof heeft dan ook bij arrest van 7 juni 2016 het vonnis van

de kantonrechter bekrachtigd. Kort samengevat: zowel bij kantonrechter als bij het hof heeft M. aldus onvoldoende onderbouwd dat hij zowel Bovemij als Cunningham mocht beschouwen als vertegenwoordigers van Mengelers.

In cassatie staat de vraag centraal of de verjaring van de rechtsvordering ter bescherming van M.'s vordering tot schadevergoeding jegens Mengelers rechtsgeldig is gestuit door erkenning. In het bijzonder gaat het om de vraag of de verklaringen en handelingen van Bovemij (Mengelers' aansprakelijkheidsverzekeraar) en de schadeafwikkelaar Cunningham een dergelijke stuiting (hebben) kunnen bewerkstelligen. Het middel klaagt, kort gezegd, dat het hof heeft miskend dat de handelingen van Bovemij en Cunningham in het kader van de schadeafwikkeling voortbouwden op een eerdere erkenning van aansprakelijkheid door Bovemij namens Mengelers.

De Hoge Raad oordeelt als volgt. Allereerst zet de Hoge Raad uiteen dat artikel 3:318 BW bepaalt dat erkenning van het recht tot welks bescherming een rechtsvordering dient, de verjaring stuit van de rechtsvorderingen tegen hem die het recht erkent. Vervolgens herhaalt de Hoge Raad zijn standpunt uit 2002; ook een vertegenwoordiger kan de verjaring stuiten door erkenning (HR 13 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE9243, NJ 2003/212). Aansluitend daarop overweegt de Hoge Raad dat vaststaat dat de verzekeraar (Bovemij) rechtsgeldig namens de verzekerde (Mengelers) de aansprakelijkheid voor de schade heeft erkend en dat deze verzekeraar met de benadeelde in onderhandelingen was getreden over de schadeafwikkeling. Als een verzekeraar in een dergelijk geval al niet op grond van de polisvoorwaarden (ook) bij de schadeafwikkeling optreedt als vertegenwoordiger van de verzekerde, geldt 'in elk geval als uitgangspunt' dat de benadeelde op een zodanige vertegenwoordigingsbevoegdheid mag vertrouwen (behoudens andersluidende mededeling van de verzekeraar of de verzekerde). De Hoge Raad verwijst daarbij naar een tweetal eerder gewezen arresten uit 2017 met betrekking tot vertegenwoordiging (HR 3 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:142, NJ 2017/78 en HR 14 juli 2017, ECLI:NL:HR:2017:1356, NJ 2017/326). De Hoge Raad sluit af met de volgende rechtsoverweging (r.o. 3.4.3):

'Door de erkenning van de aansprakelijkheid door Bovemij namens Mengelers op 8 november 2001 staat de aansprakelijkheidsvraag in deze procedure niet meer ter discussie; uitsluitend de omvang van de schadevergoeding waarop M. aanspraak heeft, is nog aan de orde. In dat verband is dan ook voor een eventuele erkenning door Bovemij (namens Mengelers) als grond voor stuiting van de lopende verjaring, voldoende de erkenning dat M. aanspraak heeft op een hogere schadevergoeding dan reeds (zonder voorbehoud) is betaald, waarbij zonder belang is dat over de omvang van het nog verschuldigde bedrag geen overeenstemming bestaat.'

De Hoge Raad oordeelt dat voor erkenning door de verzekeraar namens de verzekerde als grond voor stuiting van de lopende verjaring, het voldoende is dat is erkend dat de benadeelde een aanspraak heeft op een hogere vergoeding dan reeds is betaald. A-G Rank-Berenschot is een andere mening toegedaan (ECLI:NL:PHR:2017:1166): zij oordeelt dat de handelingen van Bovemij inzake de schadeafwikkeling geen erkenningshandelingen in de zin van artikel

3:318 BW opleveren. Voor de Hoge Raad daarentegen staat de aansprakelijkheid van Mengelers vast en is thans nog uitsluitend de omvang van de schadevergoeding van belang. De Hoge Raad vernietigt het arrest van het hof en verwijst het geding naar het Hof Arnhem-Leeuwarden voor verdere behandeling en beslissing.

Literatuur

- B.E. Tichelaar, 'Aansprakelijkheidsvraagstukken bij zelfrijdende auto's', *Aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht in de praktijk* 2018, afl. 1;
- V.C. Hofmans, 'Ernstig verwijt als criterium voor buitencontractuele aansprakelijkheid van advocaten', *WPNR* 2018, afl. 7186;
- J.E. Jansen, 'Schadevergoeding uit onrechtmatige daad na verkrijging door artikel 3:105 BW', *RMThemis* 2018, afl. 1;
- S.A.W. Kerkhof, 'Aansprakelijkheid van werkgevers voor burn-out anno 2017', *Tijdschrift Letselschade in Praktijk* 2018, afl. 1;
- N. Lavrijssen, 'Civielrechtelijke aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door recreatieve drones in Nederland', *Computerrecht* 2018, afl. 1;
- J.B.R. Regouw, 'Schade begroten met plussen en minnen', *MvV* 2018, afl. 2;
- S. de Schrijver & M. Demeyer, 'Aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door recreatieve drones naar Belgisch recht', *Computerrecht* 2018, afl. 1;
- T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'Meervoudige causaliteit', *WPNR* 2018, afl. 7186;
- W. van der Velde, 'Aansprakelijkheid voor schade door vervoer van gevaarlijke stoffen', *Tijdschrift Vervoer & Recht* 2017, afl. 5/6.

HUWELIJKSVERMOGENSRECHT

Mr. L.M. de Hoog

Wetgeving

- Brief van ministers van SZW en voor Rechtsbescherming d.d. 8 maart 2018 bij de aanbieding van de tweede evaluatie van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, *Kamerstukken I* 2017/18, 32043, 393;
- Voorstel tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het wegnemen van notariskosten voor paren die in algehele gemeenschap van goederen willen trouwen (Wet wegnemen notariskosten bij algehele gemeenschap van goederen), internetconsultatie.

Jurisprudentie

HR 23 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:270, NJB 2018/502, RvdW 2018/296, Huwelijksgoederenrecht; verdeling huwelijksgemeenschap; omvang gemeenschap,